

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 133/05-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. októbra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť V. G., bytom S., zastúpeného advokátom JUDr. T. S., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 130/99 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 130/99 porušil základné právo V. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 130/99 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. V. G. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 25 000 Sk (slovom dvadsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. V. G. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 796 Sk (slovom osemtisíc sedemstodeväťdesiatšesť slovenských korún), ktorú je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. T. S., T., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 11. mája 2005 č. k. IV. ÚS 133/05-12 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť V. G., bytom S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. S., T., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 130/99.

1.1. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 7. júna 1999 podal žalobu okresnému súdu, predmetom ktorej bolo zdržanie sa zásahov žalovaných B. M. (ďalej aj „žalovaná“) a Ing. F. M. (ďalej aj „žalovaný“; spolu ďalej len „žalovaní“) do jeho vlastníckeho práva, a zároveň bol sťažovateľom podaný aj návrh na vydanie predbežného opatrenia. Okresný súd do podania sťažnosti ústavnému súdu vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 130/99 právoplatne nerozhodol. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol: „Stále sa domáham nápravy podávaním žiadostí a sťažností predsedníčke súdu a mrzí ma najmä to, že odporcovia (...), napriek zákazu súdu, nič si z toho nerobia a stavajú ďalej vedľajšiu budovu a mne zasahujú do mojich susedských práv. (...) Teraz nemám nádej, že odchodom na materskú dovolenku sudkyne odloží sa táto moja vec o určitý čas, kým nová sudkyňa spis preštuduje.

Súd má odstraňovať právnu neistotu právoplatným rozhodnutím vo veci. Splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR nestačí len prerokovanie alebo vykonanie rôznych úkonov bez právoplatného rozhodnutia.“

Sťažovateľ sa domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia, „lebo ochrana práv nebola rýchla a účinná. Právna neistota trvá viac ako 5 rokov. Finančné zadosťučinenie žiadam od roku 2000 za každý rok 6.000,- spolu 30.000,- Sk“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal nález:

„Základné právo sťažovateľa V. G. na prejednanie a rozhodnutie vo veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v konaní vedenom na Okresnom súde v Trnave č. k. 15 C 130/99 bolo porušené.

Ústavný súd SR prikazuje, aby Okresný súd v Trnave vo veci č. k. 15 C 130/99 konal.

Súd priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 30.000,- podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR.

Súd priznáva trovy právneho zastupovania (...) Sk 8.796,-.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka JUDr. H. G. listami sp. zn. Spr 1588/04 z 15. novembra 2004 a z 9. augusta 2005 a právny zástupca sťažovateľa listom z 23. augusta 2005.

2.1. Predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení z 15. novembra 2004 okrem prehľadu postupu súdu v konaní i vo veci nariadenia predbežného opatrenia záverom uviedla:

„V konaní zákonná sudkyňa konala priebežne vzhľadom na veľký počet vecí v tomto oddelení, najmä starých vecí, konanie sa predlžovalo v dôsledku znaleckého dokazovania, súd urgoval znalca na podanie znaleckého posudku, keďže tento v stanovenej lehote posudok nepodal. Na strane znalca boli objektívne dôvody, pre ktoré nemohol včas podať znalecký posudok v stanovenej lehote, pretože ide o problematickú záležitosť (...), tiež konanie sa predĺžilo v dôsledku námietok účastníkov voči znaleckému posudku, keď bolo potrebné vypracovať doplnok k tomuto posudku. (...) Zbytočné prieskumy v konaní nevznikli, avšak s ohľadom na veľký počet prejednávanych vecí v odd. 15 sa vo veci konalo priebežne.

Vo veci konali viacerí sudcovia, ktorá skutočnosť tiež vplýva na dĺžku konania vo veci.“

Vo vyjadrení z 9. augusta 2005 predsedníčka okresného súdu uviedla:

„Pridržiavame sa v celom rozsahu vyjadrenia, ktoré sme Vám zaslali v predmetnej veci 15. 11. 2004 (...). K vyjadreniu ďalej dodávame, že predmetný spisový materiál sa nachádzal na Krajskom súde v Trnave v odvolacom konaní potom, čo odporca podal odvolanie proti uzneseniu súdu zo dňa 27. 8. 2004, ktorým súd priznal znalcovi Ing. J. G. znalečné. Na odvolacom súde bol spis od 13. 1. 2005 do 28. 6. 2005. T. č. sa doručuje uznesenie odvolacieho súdu účastníkom konania úpravou sudkyne z 12. 7. 2005.

Zároveň Vám oznamujeme, že súhlasíme s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

2.2. Právny zástupca sťažovateľa nevyužil svoje právo podať stanovisko k vyjadreniam okresného súdu, vo svojom liste ústavnému súdu len oznámil, že súhlasí *„s tým, aby súd upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu“*.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní - vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou

tohto základného práva - ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

4. V tejto veci pôvodne prijímal s'ťažnosť IV. senát ústavného súdu, pretože v roku 2004 a v roku 2005 v súlade s rozvrhom práce na tento rok bol sudca spravodajca Juraj Horváth členom IV. senátu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu uznesením z 31. mája 2005 Dodatkom č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2005 sp. zn. Spr 1164/04 rozhodlo, že s účinnosťou od 8. júna 2005 sa sudca spravodajca Juraj Horváth stal členom I. senátu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu zároveň rozhodlo, že veci, v ktorých je sudcom spravodajcom Juraj Horváth, sa prejednávajú v I. senáte ústavného súdu. Z tohto dôvodu sa táto vec prejednála a rozhodla vo veci samej v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Z obsahu s'ťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 130/99:

- 10. jún 1999 - s'ťažovateľ podal okresnému súdu žalobu proti B. M. a Ing. F. M., obaja bytom B., o zdržanie sa zásahov žalovaných do jeho vlastníckeho práva, ako aj návrh na vydanie predbežného opatrenia;
- 17. jún 1999 - okresný súd doručoval žalobu žalovaným a požiadal Okresný úrad T., Správu katastra T., o zaslanie výpisov z listov vlastníctva týkajúcich sa sporných nehnuteľností;
- 2. august 1999 - okresný súd nariadil pojednávanie;
- 12. august 1999 - okresný súd odročil pojednávanie pre neprítomnosť žalovaných na neurčito za účelom doplnenia žaloby v súvislosti s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia a z dôvodu neúčasti žalovaných (na ktorých nebolo vykázané doručenie predvolania);

- 12. august 1999 - okresný súd spísal zápisnicu o informatívnom výsluchu právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý upresnil návrh na nariadenie predbežného opatrenia, a svedka J. D.;
- 23. august 1999 - okresný súd uznesením rozhodol o nariadení predbežného opatrenia vo veci a uložil žalovaným, aby nenakladali so stavbou rodinného domu na pozemku sťažovateľa, vo zvyšnej časti návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol;
- 26. august 1999 - okresný súd doručoval účastníkom konania uznesenie z 23. augusta 1999,
- 15. september a 23. september 1999 - okresný súd doručil žalovanej prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru B. III rozhodnutie o predbežnom opatrení;
- 23. september 1999 - žalovaná predložila okresnému súdu vyjadrenie k uzneseniu z 23. augusta 1999;
- 12. máj 2000 - okresný súd zaslal vyjadrenie žalovanej k uzneseniu okresného súdu z 23. augusta 1999 sťažovateľovi;
- 12. máj 2000 - sťažovateľ predložil okresnému súdu upozornenie o nedodržiavaní uznesenia okresného súdu žalovanými;
- 19. máj 2000 - opatrením predsedníčky okresného súdu bola vec pridelená novej sudkyňi JUDr. M., pretože pôvodná sudkyňa sa vzdala funkcie sudkyne;
- 25. september 2000 - sťažovateľ predložil okresnému súdu upresnenie žalobného návrhu;
- 29. september 2000 - zákonná sudkyňa predložila predsedníčke okresného súdu písomné vyjadrenie k stavu veci;
- 30. október 2000 - opatrením predsedníčky okresného súdu bola vec prikázaná na ďalšie konanie sudkyňi Mgr. R. G.;
- 30. marec 2001 - okresný súd nariadil pojednávanie na 18. máj 2001;
- 25. apríl 2001 - žalovaná požiadala okresný súd o predvolanie svedka a doložila k veci listinné dôkazy;
- 18. máj 2001 - pojednávanie, na ktorom boli vypočutí účastníci konania, okresný súd odročil na 10. júl 2001 za účelom predloženia ďalších listinných dôkazov súvisiacich so stavbou rodinného domu, predloženia znaleckého posudku, ktorý bol súčasťou darovacej zmluvy, a predvolania svedka;

- 4. jún 2001 - okresný súd požiadal Okresný úrad T., odbor životného prostredia, o zaslanie projektovej dokumentácie ohľadne rozostavanej spornej stavby;
- 4. jún 2001 - žalovaná predložila okresným súdom požadované doklady;
- 10. júl 2001 - pojednávanie na okresnom súde, na ktorom boli vypočutí svedok a účastníci konania, okresný súd odročil na 20. september 2001;
- 20. september 2001 - pojednávanie na okresnom súde, na ktorom bol vypočutý svedok, okresný súd odročil za účelom doplnenia dokazovania znalcom z odboru zememeračstva;
- 19. december 2001 - žalovaná písomne požiadala okresný súd o predvolanie svedka;
- 27. december 2001 - žalovníci požiadali okresný súd o určenie znalca a navrhli vo veci vypočuť ďalšieho svedka;
- 4. február 2002 - okresný súd uznesením určil znalca Ing. J. G. (ďalej len „znalec“) na vyhotovenie geometrického plánu;
- 14. marec 2002 - žalovníci predložili okresnému súdu ďalšie listinné dôkazy;
- 14. máj 2002 - znalec si osobne na okresnom súde prevzal spis na vypracovanie znaleckého posudku;
- 9. september 2002 - okresný súd urgoval u znalca predloženie znaleckého posudku;
- 18. september 2002 - znalec reagoval na urgenciu okresného súdu;
- 27. september 2002 - znalec predložil okresnému súdu znalecký posudok;
- 4. október 2002 - okresný súd doručoval znalecký posudok účastníkom konania;
- 17. október 2002 - okresnému súdu bolo predložené vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa k znaleckému posudku;
- 24. október 2002 - okresnému súdu bolo predložené vyjadrenie žalovaných k znaleckému posudku;
- 25. október 2002 - žalovaný písomne požiadal okresný súd o dodatočné predvolanie svedka;
- 12. december 2002 - okresný súd nariadil pojednávanie;
- 6. február 2003 – pojednávanie okresný súd po vypočutí znalca odročil na 25. marec 2003 za účelom predvolania svedka k zaslaniu návrhov na doplnenie dokazovania;
- 11. február 2003 - sťažovateľ predložil okresnému súdu súdom požadovanú dokumentáciu;

- 17. február 2003 - právny zástupca žalovaných predložil okresnému súdu návrh na dopracovanie znaleckého posudku a požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 25. marec 2003;
- 20. február 2003 - okresný súd zrušil termín pojednávania z 25. marca 2003 a nariadil ho na 3. apríl 2003;
- 3. apríl 2003 - pojednávanie, na ktorom boli vypočutí svedkyňa a právni zástupcovia účastníkov, okresný súd odročil za účelom doplnenia znaleckého posudku znalcom;
- 3. november 2003 - okresný súd uznesením uložil znalcovi doplniť znalecký posudok;
- 9. december 2003 - okresný súd oznámil sťažovateľovi skutkový stav veci;
- 20. január 2004 - okresnému súdu bol doručený doplnok znaleckého posudku, ktorý bol následne doručovaný účastníkom konania;
- 13. apríl 2004 - právny zástupca žalovaných požiadal okresný súd v dopracovanom znaleckom posudku uviesť presné výmery jednotlivých parciel;
- 19. máj 2004 - žalovaní podali námietky voči osobe znalca a žiadali, aby bol okresným súdom ustanovený na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku znalec z odboru geodézie;
- 27. máj 2004 - okresný súd doručoval znalecký posudok právnym zástupcom účastníkov konania;
- 2. jún 2004 - okresný súd oznámil sťažovateľovi doručovanie znaleckého posudku jeho právnemu zástupcovi;
- 8. jún 2004 - právny zástupca sťažovateľa navrhol okresnému súdu upraviť znalecký posudok s konkretizáciou hranice sporného pozemku;
- 11. jún 2004 - okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných k doplnku znaleckého posudku;
- 2. august 2004 - žalovaní požiadali okresný súd o dodatočné predvolanie svedkov;
- 27. august 2004 - okresný súd uznesením priznal odmenu znalcovi za doplnok znaleckého posudku;
- 14. september 2004 - žalovaný podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 27. augusta 2004;
- 1. október 2004 - okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa k odvolaniu žalovaného;

- 27. október 2004 - opatrením predsedníčky okresného súdu bola vec z dôvodu, že doterajšia sudkyňa odišla na materskú dovolenku prostredníctvom generátora náhodným spôsobom pridelená sudkyňi JUDr. B. M.;
- 1. december 2004 - právny zástupca žalovaných žiadal okresný súd o nariadenie pojednávania;
- 3. december 2004 - okresný súd doručoval odvolanie žalovaných zo 14. septembra 2004 znalcovi, žalovanej a právnemu zástupcovi žalovaných;
- 16. december 2004 - žalovaná predložila okresnému súdu vyjadrenie k odvolaniu žalovaného;
- 17. december 2004 - okresnému súdu predložil znalec vyjadrenie k odvolaniu žalovaného;
- 13. január 2005 - okresný súd doručoval odvolanie žalovaného so súdnym spisom Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“);
- 24. január 2005 - krajskému súdu bolo doručené odvolanie a súdny spis okresného súdu;
- 11. február 2005 - žalovaní požiadali krajský súd o informáciu o stave veci;
- 31. máj 2005 - krajský súd uznesením č. k. 10 Co 17/05-240 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil;
- 28. jún 2005 – uznesenie krajského súdu bolo doručené okresnému súdu a zároveň mu bol vrátený súdny spis;
- 12. júl 2005 - okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania;
- 30. september 2005 - okresný súd zaslal žalovanému vyjadrenie k jeho sťažnosti na priet'ahy znalca pri vypracovaní znaleckého posudku;
- 30. september 2005 - okresný súd nariadil pojednávanie na 9. november 2005.

III.

1. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o zdržanie sa zásahov žalovaných do vlastníctva sťažovateľa vedenom pod sp. zn. 15 C 130/99, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako žalobca, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd je toho názoru, že predmetné konanie vzhľadom na jeho predmet nemožno hodnotiť ako právne zložitú vec a aj keď ústavný súd pripúšťa určitú možnosť faktickej zložitosti veci (nariadenie znaleckých dokazovaní), v konečnom dôsledku však konštatuje, že faktická zložitosť veci nemala vplyv na doterajšiu, viac ako šesťročnú, dĺžku konania.

Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, ústavný súd v preskúmanom konaní zistil závažnú okolnosť (nekonkrétny návrh s neurčitým petitom žaloby, ktorý sťažovateľ upresnil až 25. septembra 2000, t. j. po viac ako 15 mesiacoch od podania žaloby), ktorú treba zohľadniť na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu, ktorý v predmetnej veci koná od 10. júna 1999. V súvislosti s postupom okresného súdu ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný v období:

- od 23. septembra 1999 (vyjadrenie žalovanej k uzneseniu okresného súdu z 23. augusta 1999) do 12. mája 2000 (okresný súd zaslal vyjadrenie žalovanej sťažovateľovi), t. j. viac ako 7 mesiacov;
- od 30. októbra 2000 (vydanie opatrenia predsedníčky okresného súdu) do 30. marca 2001 (oznámenie sťažovateľovi o nariadenom termíne pojednávania), t. j. 5 mesiacov;
- od 20. septembra 2001 (pojednávanie na okresnom súde) do 4. februára 2002 (uznesenie o ustanovení znalca), t. j. viac ako 4 mesiace;

- od 3. apríla 2003 (pojednávane odročené za účelom doplnenia znaleckého posudku znalcom) do 3. novembra 2003 (okresný súd uznesením uložil znalcovi doplniť znalecký posudok), t. j. 7 mesiacov,
- od 20. januára 2004 (znalecký posudok doručený okresnému súdu) do 27. mája 2004 (doručovanie znaleckého posudku účastníkom), t. j. viac ako 4 mesiace.

Okresný súd tak v dôsledku svojej nečinnosti spôsobil prieťahy v konaní v trvaní viac ako 27 mesiacov.

Okresný súd na svoju obranu uviedol: *„V konaní zákonná sudkyňa konala priebežne vzhľadom na veľký počet vecí v tomto oddelení, najmä starých vecí (...). Vo veci konali viacerí sudcovia, ktorá skutočnosť tiež vplýva na dĺžku konania vo veci.“*

Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť tieto prieťahy, nemožno akceptovať. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže ísť na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodovanie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (napr. I. ÚS 156/02, I. ÚS 161/05).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

3. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

4. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia, „*lebo ochrana práv nebola rýchla a účinná. Právna neistota trvá viac ako 5 rokov*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na bezdôvodnú nečinnosť okresného súdu považuje za primerané vo výške 25 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

5. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia.

Právny zástupca sťažovateľa si vyúčtoval trovy v celkovej výške 8 796 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa pri úkonoch uskutočnených za rok 2004 ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety, § 16 ods. 1 písm. a) a c), § 17 ods. 2 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb platnej do 31. decembra 2004. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2004 je 4 534 Sk a hodnota režijného paušálu je 136 Sk.

Za dva úkony právnej služby v roku 2004 patrí sťažovateľovi náhrada vo výške 9 342 Sk.

Vzhľadom na to, že právny zástupca si uplatnil náhradu trov len vo výške 8 796 Sk, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov len vo výške uplatneného nároku, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 4.

6. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2005